

TARİH: 13.10.86 Pazar

"TKP'NİN SESİ RADYOSU" NUN GÜNLÜK YAYIN PROGRAMI:

Haberler: Yazan: Yav.Al. V. Spikerler: Den. ve Yav.

1. Reykavik görüşmesi sona erdi . Gorbaçov bir basın toplantısı düzenledi
2. TKP İçanadolu ve Ortakaradeniz Parti Örgütü Konferansı yapıldı
3. TKP MK'nin 10 Ekim günlü Açıklaması şöyle:
4. Z.Livaneli ile Y.Kemal, Dünya Aydınlar Toplantısına katılmak için SB'ne gittiler
5. H.Tunç: Genel grev şartlar gerektirirse yapılır,yapılırsa da
6. meşru olur, dedi
7. Sağlar'ın, Özal'ın x mal varlığını açıklyamasını isteyen önergesi. Meclis başkanı tarafından işleme konmadı
8. İnönü, hükümetin yabancılara mülk satışına devak etmekle Anayasa suç işlediğini söyledi
9. DYP Genel başkan yardımcısı Heral, 1986 enflasyon oranının
10. % 35-40 olacağını şimdiden belli olduğunu söyledi
11. İş değerlendirmesinin gerçekte işçi ücret ortalamasını daha da düşüreceği belirtildi
12. Fransa Dış. Bakanı, Fransayla İsrail'in nükleer alanda işbirliği
13. gine ilişkin haberleri doğruladı
14. Ulus. Parlamentolar Birliği'nin Buenos Ayresteki kurultayı sona erdi
15. F.Alm. barış eylemleri yapıldı
- 16.
- 17.

GÜNÜN YORUMU: Yazan: Kem. Spiker: Nec.

Başlığı: Halkların barış isteyen sesi, şimdi her zamankinden fazla yükseltilmelidir

Konusu:

Y A Z I L A R: Yazan: Spiker:

1. Gorbaçov'un Reykavik zirvesinden sonra yaptığı basın toplantısının geniş bir özetini S/Haz. Eng.) Spk: Den. ve Yav.
- 2.
- 3.

Haberler:

"TKP'nin Sesi"

12.10.86 Y.A1.

V.

4 -----SBKP Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov ile ABD Cumhurbaşkanı Ronald Regan arasında, İzlanda'nın başkenti Reykyavikte yapılan görüşmeler sona erdi. Pazar günü ^{Regan'la} Gorbaçovla yaptığı 4. görüşmeden sonra dünyanın birçok ülkesinden gazetecilerin katıldığı bir basın toplantısında açıklamalarda bulunan Mihail Gorbaçov, görüşmelerde ele alınan ~~konularda~~ birçok önemli konuda görüş birliğine varılmış olmasına karşın Amerikan tarafının uzayı silahlandırma projesi çerçevesinde uzayda da deneme yapmada ısrar etmesi sonucu, somut bir metin üzerinde anlaşma sağlanamadığını bildirdi. Reganla yaptığı görüşmeyi, ikili diyalogta önemli bir aşama olarak niteleyen Sovyet lideri, ele alınan konularda somut bir anlaşmaya varılamamakla birlikte, görüşmelerin hiçbir sonuç vermediğini söylemenin doğru olmayacağını kaydetti. Gorbaçov, "kapsamlı bir görüş değiş tokuşu yaptık. Reykyavik görüşmesi iki tarafa bu konularda nerede yer aldıklarını ve aynı zamanda görüş birliğine varmanın

olanaklı olduğunu gösterdiğin,"dedi.Sovyetler Birliğinin herşeyden önce Cenevre görüşmelerini çıkmazdan kurtarmak için güçlü bir ivme gerektiği görüşünden hareket ederek Reykyavik görüşmesini önerdiğini kaydeden Gorbaçov,"Biz görüşmelere kapsamlı öneriler paketiyle geldik.Amerikan cumhurbaşkanına orta menzilli füzeler,stratejik silahlar ve antibalistik roket sistemleriyle ilgili üç öneri projesi sunduk,"dedikten sonra şöyle devam etti:Sovyet tarafı stratejik silahların yüzde 50 ya da daha fazla oranda azaltılmasını ve 2000 yılına kadar tamamen ortadan kaldırılmasını önerdi.Ayrıca,Avrupadaki bütün Amerikan ve Sovyet orta menzilli füzelerinin kaldırılması şeklindeki eski Amerikan önerisine geri dönülmesini önerdik.Ortak görüşe varabilmek için İngiltereyle Fransanın nükleer silah potansiyelinin bunun dışında tutulmasını uygun gördük.Varşova paktının kısa

menzilli roketlerinin sayısının ise dondurulmasını kabul ederek öneride bulunduk. Asyadaki orta menzilli roketlerle ilgili olarak Sovyetler Birliği kendi roketlerinin sayısını 100 ile sınırlamayı, bundan da öte, Amerikan tarafına kendi topraklarına aynı sayıda bu tür roket yerleştirmeyi kabullendik. Atom deneyimleri konusunda ise Reykyavikten sonra kapsamlı görüşmelere geçilmesini önerdik. Uzun tartışmalardan sonra bütün bu konularda imzalamaya hazır metinler üzerinde görüş birliğine vardık."

0 - - - Sovyet lideri Gorbacov basın toplantısındaki açıklamasında devamla şunları kaydetti: Sovyetler Birliği yeni tür yığınsal kırım silahlarının geliştirilmesini önlemek için uzay silahları geliştirmenin yasaklanmasından yanadır. Ama Amerikan cumhurbaşkanının bu konudaki tutumunu iyi bildiğimiz için, bu konudaki uzay çalışmalarının araştırma ve laboratuvar çalışmaları çerçevesinde yürütülebilmesine 'evet' dedik.

Ama Amerikan tarafı, uzay silahlarını uzayda da deneme konusunda ısrar etti. Ve böylece görüş birliğine varılan bütün konularda somut anlaşma olanağı yitirilmiş oldu. Anlaşmalara son derece yakınlaştığımız bir anda bunların içi boşaltılıverdi. Ama biz barış ve güvenlik politikasını sürdürmekte kararlıyız. Nükleer silahların ortadan kaldırılması çabalarını sürdüreceğiz. Sovyetler Birliği bu savaşında yalnız değildir. Önerilerimiz geçerlidir. Her iki taraf ta gerçekçi açıdan hareketle düşünüp taşınmalıdır. Şimdi Amerikan-Sovyet diyalogu gereği daha da artmıştır. Hiçbir şey kaybedilmemiştir. Anlaşmaya varma olanaklıdır. Önemli konularda çözüm bulmak için görüşmeler sürdürülebilir.

Y ----Amerikan Cumhurbaşkanı Ronald Regın ve Dışışleri ^Bakanı Şults da,yaptıkları açıklamalarda somut anlaşmalara varılması önündeki başlıca engel olarak ortaya çıkan 'Yıldızlar Savaşı' projesinden vaz geçmeyeceklerini yinelediler.Amerikan yöneticileri,Reykyavikte birçok konuda varılan ortak görüşlerin,bu proje sayesinde sağlandığı iddiasını da ileri sürerek,kamuoyunda tepkilere yolaçtılar.

P --- D.D S.B Lideri Gorbacov'un Reykyavik'teki basın toplantısının genip bir özetini bu yayınlamıza radyomuzun yorumlarından sonra sunacağız.

2 --- Türkiye Komünist Partisi İçanadolu ve Ortakaradeniz Parti Örgütü Konferansı yapıldı. Konuyla ilgili olarak Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 10 Ekim günlü açıklaması şöyle:

D — "İçanadolu ve Ortakaradeniz Parti Örgütü konferansı yapıldı. İçanadolu ve Ortakaradeniz Parti Örgütü'nün Konferansı alt parti örgütlerince gizlilik kurallarına titizlikle uyularak, farklı biçimlerde düzenlenen toplantılarla hazırlandı.

Örgüt çalışmalarının değerlendirildiği Konferans, 1986 TKP Ulusal Konferansı öncesi, TKP Merkez Komitesince öngörüldüğü gibi işe dönük bir ~~xxxx~~ ruhta, Parti konferans belgelerinin, ~~xxx~~ tez ve alternatif programların yaratıcı ve yapıcı bir şekilde eleştirildiği, belgelerdeki görüş ve önerilerin yığınlara götürülmesi, hayata geçirilmesi çabalarının ele alındığı, gözden geçirildiği bir forum

oldu. İçanadolu ve Ortakaradeniz Parti Örgütü Konferansı, alt örgütlerin önerileri ~~ışığı~~ ışığında ülke konferansına katılacak delegeleri ~~ayrıştırma~~ oybirliğiyle seçti.

10 Ekim 1986

TKP MK

Bilindiği gibi TKP Batı Avrupa Parti Örgütlerinin Ulusal Konferansla ilgili çalışmaları değişik düzeylerde sürüyor. ~~TKP 1986 Ulusal konferans belgelerinin tartışmaya açıldığını~~ ilan eden TKP MK açıklamasında belirtildiği gibi,

2 ----Ünlü besteci ve ozan Zülfü Livaneli ile romancı Yaşar Kemal, "Dünya Aydınlar Toplantısı"na katılmak için Sovyetler Birliği'ne gittiler. Çeşitli ülkelerden bilim adamı, sanatçı ve düşünürün katılacağı toplantıda, "Dünyanın Üçüncü bin yılına, kültür olarak geçmişten neler aktarabileceği" konusunun ele alınacağı bildiriliyor. Zülfü Livaneli ve Yaşar Kemal'in daha sonra Danimarka'nın başkenti Kopenhag'ta yapılacak "Dünya Barış Kongresine" katılacakları belirtildi. Birleşmiş Milletlerin 1986 yılını Dünya Barış Yılı ilan etmesi nedeniyle toplanacak Dünya Barış Kongresi'ne çok sayıda ülkeden tanınmış aydınlar ve politikacılar katılacağı açıklanmış ^{in da} ~~ta~~ bulunuyor.

2 ---Türk-iş eski genel başkanlarından Halil Tunç,"genel grev şartlar gerektirirse yapılır,yapılırsa da meşru olur" dedi.^{Türk} (Harb-iş Sendikasının Ankara Şubesi genel kurulunda konuşan Halil Tunç,grev hakkının kullanılamamasının sendikaları dernek haline getirdiğini söyledi. Genel grev hakkının yasalarla sağlanamayacağını ifade eden Tunç,genel grevin şartlar gerektirirse yapılacağını ve o zaman da meşru olacağını" belirtti. Özal hükümetini de eleştiren Tunç,Başbakan Özal'ın işveren camiasından geldiğini için,ondan işçiler yararına karar beklemenin yanlış olduğunu vurguladı.^{Türk} (Harb-iş genel başkanı Kenan Durukan da,Türkiye'yi 12 Eylül'e işçilerin değil,kara sermayenin getirdiğini söyledi. Ara seçimlerde yurttaşların "kim ne derse desin biz bildiğimizi yaparız" diyenlere ~~tokat~~ ^{tokat} ~~salma~~ ^{salma} attığını belirten Durukan,"Türk halkı kendisini ezen,sömüren ve hakkını elinden alanlara karşı kavgasına devam edecektir" dedi.

10

P ---- SHP Genel sekreteri Fikri Sağlar'ın, Başbakan Özal'ın mal varlığını açıklamasını isteyen önergesi, Meclis başkanı tarafından işleme konmadı. Konuyla ilgili bir açıklama yapan Fikri Sağlar, Meclis Başkanı Karaduman'ın taraflı davrandığını ortaya koyan bu olayın peşini bırakmayacağını söyledi. Fikri Sağlar'ın Meclis'e verdiği önergede, Başbakan Özal 1983 yılından beri kendisine ve yakınlarına alınan eşyaları hangi kaynaktan karşıladığını açıklamayı isteniyordu. Sağlar önergesinde, para, çıkar, eşya ve iş ilişkilerinin hiçbir devirde bugünkü kadar hükümet yönetimiyle içli-dışlı olmadığını vurgulayarak, Başbakan Özal'ın mal varlığını açıklamayı istiyordu. Meclis Başkanı Karaduman, önergeyi "şahsi mütâala ileri sürülerek, şahsi mütâala istendiği" gerekçesiyle işleme koymadığını belirtti.

2 ----- SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, hükümetin yabancılara mülk satışına devam etmekle anayasal suç işlediğini söyledi. İzmir'de bir konuşma yapan İnönü, yabancılara mülk satışıyla ilgili yasanın Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiğini hatırlatarak "mülk satışını sürdürmekle Özal ~~xxx~~ hükümetinin anayasal suç işlediğini ve ulusal çıkarlara aykırı hareket ettiğini" belirtti. İnönü, yabancılara mülk satışının para meselesi olduğunu vurgulayarak, bu para-
dan kimler yararlanıyor diye düşündüğünü ifade etti. İnönü, Başbakan Özal'ın anayasaya saygısı olmadığını ve Meclis'te gensoru ile bunların hesabını soracak-
larını da sözlerine ekledi.

2 ---- DYP genel başkan yardımcısı İsmail Heral, 1986 enflasyon oranının % 2 35-40 olacağını şimdiden belli olduğunu ve hükümetin zamlara devam edeceğini söyledi. Basın toplantısında konuşan İsmail Heral, hükümetin zam politikasına devam etmesinin, devlet gelirlerinde önemli boyutta bir kriz olmasından kaynaklandığını vurgulayarak, iç borçların bütçenin yarısına ulaştığını kaydetti. DYP Genel başkan yardımcısı Heral, ürün fiyatlarının erken ilân edilmesine rağmen yetersiz olduğunu ve bu hükümetin çiftçiye tam bir fukaralığa gömüğünü de sözlerine ekledi.

2--- Bu yıl ki toplu sözleşme görüşmelerinde Kamu İşverenler Sendikası ve TİSK tarafından dayatılan ~~bu~~ ve bazı işkollarında kabul ~~ettirilen~~ ⁿⁱⁿ İş Değerlendirmesi/~~uygulamasının~~ gerçekte işçi ücret ~~güçlüğü~~ ortalamasını daha da düşüreceği belirtildi. Petrol-İş ve Otomobil-İş Sendikası yetkililerinin ~~belirttiğine göre~~ iş değerlendirmesinin ücret düzeyi ile değil ücret yapısıyla ilgili olduğunu, bu sistemin az alana az, çok alana çok veren bir sistem olduğunu ve ücret ~~ortalamasını~~ ^g düzeyini daha da düşüreceğini belirttiler. Sendikacılar "iş değerlendirmesinde öne konulan faktörler iyi değerlendirildiğinde "işverene yakınlık ilkesinin" ~~iş~~ işin esasını ~~oluşturduğu~~ görülecektir" diyorlar. Sendikacılar ayrıca iş değerlendirmesinin, işçilerin ücret ve çalışma koşullarını düzeltmek için her düzeyde birleşip mücadele etmeleri yerine, birbirleriyle yarışa girerek bölünmelerini yaygınlaştırma amacına ~~taşıdığına~~ dikkat çekiyorlar.

P

-----Fransa Dışışleri Bakanı Raymond, Fransayla İsrail arasında, nükleer alanda işbirliğine ilişkin haberleri doğruladı. Ancak bakan, bu işbirliğinin barışçı projelerle ilgili olduğunu ve 1959 yılında sona erdirildiğini ileri sürdü. İngiliz 'Sandi Tayms' gazetesinin Fransanın İsraille nükleer silah teknolojisi verdiği yolundaki açıklaması üzerine bir radyo konuşması yapan Fransız Dışışleri Bakanı, ülkesinin İsrail ile nükleer alandaki işbirliği hakkında daha ayrıntılı bilgi vermekten kaçındı. İngiliz "Sandi Tayms" gazetesi Fransa'nın İsraille atom silahı üretimi için gerekli teknolojiyi verdiğini ve İsrailin 20 yıldır Negev çölündeki yeraltı atom tesislerinde nükleer başlıklar ürettiğini yazmıştı. Gazete bu atom tesislerinde uzun yıllar çalışmış bir uzmanın ifadelerine ve verdiği fotoğraflara dayanarak verdiği haberine daha sonra, Fransa atom kurumu eski başkanının, İsraille nükleer silah teknolojisinin verildiği yolundaki açıklamasını eklemişti.

y

-----Uluslararası Parlamentolar Birliğinin Buenos Ayres'teki kurultayı sona erdi. Bir hafta süren çalışmalar sonunda yayınlanan Açıklamada, günümüzde başta gelen sorunun silahsızlanma yolunda adım atılması olduğu belirtilerek, bu doğrultuda alınacak ilk önlemin, nükleer silah denemelerinin yasaklanması olduğu kaydedildi. Açıklamada ayrıca, Arjantin, Meksika, Yunanistan, İsveç, Tanzaniya ve Hindistan devlet ve hükümet başkanlarının, atom denemelerinin durdurulması konusunda bir anlaşma sağlanması için yardımcı olma önerisi desteklendi.

TÜRKİYE SOSYALİST TARİHİ

0

-----Federal Almanyannın Haselbah kenti yakınlarındaki Hunsrück Ameri-
kan üssü önünde 200 bin kişinin katıldığı barış eylemleri yapıldı.
Amerikan yapısı kanatlı atom roketlerinin yerleştirildiği üssün önün-
de gösteri yapan barış taraftarları daha sonra bir miting düzenledi-
ler. Amerikan "Kruys" roketlerinin Federal Almanya halkının güvenliği
için bir tehlike oluşturduğuna işaret eden konuşmacılar, Federal Al-
manyannın, Amerikan "Yıldızlar Savaşı" projesine katılmasına karşı çık-
tılar. Federal Almanya Barış Hareketi Eğüdüm Komitesi, Sendikalar
Birliği, Sosyal-Demokratlar Eyalet, parlamentolar grubu birliği, Yeşil
ler Partisi, Barış Listesi, Alman Komünist Partisi, Kiliseler kurumu
gibi değişik eyaletlerden binin üstünde parti, örgüt ve gruptan tem-
silciler, ünlü politikacı ve bilim adamlarının katıldığı eylem sonu-
cunda bir Açıklama kabul edildi. Açıklamada şöyle deniyor: "Ülkemiz
uzay silahları ile ilgili araştırma ve çalışmalara/katılmamalıdır.
bu tür silah geliştirilmesine

17

Uzay silahları kimseyi korumaz,atom silahlarını ortadan kaldırmaz.
Pörşing-2 ve Kruys roketleri kaldırılmalıdır.Parlamento bu silahların
yerleştirilmesine ilişkin kararı iptal etmelidir".

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TKP'nin Sesi
Bizim Radyo

Yorum

13.10.86/Kemal

"Halkların barış isteyen sesi, şimdi her zamankinden fazla yükseltilmelidir"

Sovyetler Birliği lideri Gorbaçov ile, Amerika Birleşik Devletleri başkanı Regan arasında, sonuçları bütün dünya tarafından heyecanla beklenen ara zirve, Reykyavik'te sona erdi, dd.

Bütün dünya kamuoyunun, bu iki ~~nükleer~~ büyük nükleer devletin liderlerinin görüşmesini heyecanla izlemesi kadar doğal birşey olamazdı.

Bugün dünyamız, her an patlamaya hazır nükleer bir barut fıçısına dönmüştür. Silahlanma ve nükleer silah yığınakları öyle bir düzeye varmıştır ki, bu alandaki ~~teknik~~ teknik öylesine ilerlemiştir ki, insan iradesi dışında meydana gelecek teknik bir arızanın bile, asyadan afrikaya, ~~Afrika~~ Amerika'dan Amerika'ya, tüm kıtalar-

da, tüm insanları yok edecek bir nükleer kıyamet^{t/}in başlaması olasılığı son derece artmıştır.

İşte böylesi bir durumda, bu iki büyük devletin liderlerinin yaptığı görüşme, silahlanma yarışının daha da tırmandırılmasının önlenmesi ve giderek nükleer savaş tehdidinin azaltılması² yönünde, olumlu bir dönemecin başlangıcını oluşturabilirdi.

§ Ama böyle olmadı. Reykjavik'ten böyle bir sonuç çıkmadı.

§ Peki neden ?

§ Yapılan açıklamalar, § Sovyetler Birliği'nin Amerika birleşik devletlerinin ~~mevcut~~ mevcut önerilerini de dikkate alarak ve bu doğrultuda yeni ödönlere giderek hazırladığı, ~~yeni~~ önerileri sayesinde, son derece önemli iki konuda, ~~xxxxx~~ orta menzilli roketler ve stratejik silahlar konularında, somut anlaşma imzalanmasına olanak verecek ölçüde bir yakınlaşmanın olduğunu ortaya koyuyor. ~~Çyle bir yakınlaşma varken, neden somut bir~~

Elbette her şey bitmiş değildir, dd. ~~Enk~~ Gezegenimizin kaderi, gözünü kar hırsı bürümüş, ~~bir avuç askersel sanayi~~ kompleks ~~silahlanmadan~~ silahlanmadan vurgunlar vuran, bir avuç ^{kompleksi} amerikan askersel sanayi temsilcilerinin; bu dünya imparatorluğa rüyaları görenlerin eline bırakılamaz.

Şimdi "barış mı savaş mı" sorusunun insanlıktan yana, yani barıştan yana çözüme kavuşturulması, şimdi her zaman ikikinden çok, dünya halklarının, büyük-küçük tüm devletlerin ve hükümetlerinin, tüm barış güçlerinin çabalarına bağlıdır. Dünya halklarının, ~~sırtına~~ barış güçlerinin ağırlıklarını ne ölçüde koyabileceklerine bağlıdır.

Şimdi zaman, barıştan yana sesinizi yükseltmenin, savaş tacirlerine karşı, barışçı önerileri getirenleri

Şimdi zaman, silahlanmaktan vazgeçmeyenleri lanetlemenin, barışa hizmet eden somut önerilere ^{varı} desteklemenin, ^{barıştan} yana sesx yükseltmenin zamanıdır.

Bu doğrultuda, ^{id.} 15-19 Ekim tarihleri arasında, Danimarka'nın başkenti kopenhag'da toplanacak olan Dünya Barış Kongresi, ^{uyg.} önemli bir fırsat oluşturmaktadır.

Birleşmiş milletler Barış yılı programı çerçevesinde toplanan bu kongrede, türkiye' barış güçleri de geniş biçimde temsil ediliyorlar.

Şimdi, silahlanma yarışına dur denmesini, Türkiyemizin, maceracı Amerikan savaş ~~plan~~ planlarına alet edilmesine son verilmesini isteyen herkes, ~~herxbarışxxx~~ tüm barış ve demokrasi güçleri, seslerini daha fazla duyurmak için elden geleni yapmalıdırlar.

Dünya barış güçlerine Türkiye'den katılan sesin, Türkiye'de de yurtiçinde de, olabildiğince yankılanması için her türlü çabayı göstermelidirler.

“ Halkların barış isteyen sesi, şimdi her zamankinden fazla yükseltilmelidir. ”

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"TKP'nin Sesi"

GORBAÇOV YOLDAŞIN REYKYAVİK ZİRVESİNDEN SONRA
DÜZENLEDİĞİ BASIN TOPLANTISININ ÖZETİ

A--- D.D.,şimdi sizlere,yayınımızın başında da duyurduğumuz gibi,Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov 'un İzlanda'nın başkenti Reykyavik'de ABD Başkanı Ronald Reagan 'la yaptığı zirve görüşmelerinden sonra düzenlediği basın toplantısının geniş bir özetini sunuyoruz:

B--- Basın toplantısını,görüşmelerin,son aşamasında yoğun tartışmaların ~~nedeniyle~~ ^{uzaması} ~~nedeniyle~~ ^{gecikerek} yaptığı için,gazetecilerden özür dileyerek başlayan açan Gorbaçov yoldaş, zirvenin esas değerlendirmesinin önümüzdeki dönemde yapılacağını,~~ancak şimdi zirve konusunda~~ belirtti.Ancak, zirvenin büyük bir toplantı olduğu,çok geniş ve yoğun bir görüş alışverişinde bulunulduğunu söylenebilir,dedi. ~~Su görüşte~~ ^{bu görüşte} Zirvenin özellikle son aşamasında sıcak tartışmaların yapıldığını, atmosferin dostça olduğunu, tarafların görüşlerini açıkça ortaya koyduklarını söyledi.Görüşmeler,Gorbaçov yoldaşın belirttiğine göre, dünya kamuoyunu ilgilendiren dünya politikası,ikili ilişkiler ve yakıcı uluslararası ilişkiler üzerinde ~~anlayış~~ karşılıklı anlayışın derinleştirilmesi için olanak sağlamıştır.

A--- Basın toplantısında,Gorbaçov yoldaş,zirve isteğinin Sovyetler Birliği'nden geldiğini belirterek,şu soruya yanıt verdi: Neden bir zirve girişiminde bulunduk?

B--- Bundan önceki zirvenin üzerinden geçen bir yıl içinde Cenevre zirvesinin yarattığı havanın olumlu izlerinin silinmeye başladığını,özellikle de Cenevre'deki Sovyet-Amerikan görüşmelerinin çıkmaza girdiğini saptadıklarını,gelişmeye yeni bir ivme vermek gerektiği kanısına vardıkları için girişimde bulunduklarını söyledi.

A---Sovyetler Birliği'nin Cenevre zirvesi sonrasında, yüklenilen yükümlülöklere sadık kaldığını vurgulayan Mihail Gorbaçov,2000 yılına kadar dünyanın nükleer silahlardan arındırılması programı, ^{gibi} Haziran ayında ¹⁰ Varşova Antlaşması üyelerinin getirdikleri konvansiyonel silahlar ve güç indirimi gibi öneriler yapıldığını, Stokholm Konferansında önemli bir başarı sağlandığını belirtti.Şunu vurguladı:

B--- Cenevre'de biz,atom çağının gereği olan yeni düşünce tarzının tohumlarını ekmeye yardımcı olmak için elimizden geleni yaptık, şimdi [↑] ~~bu~~ yeni düşünce tarzının tohumları öne çıkıyor ~~ve~~.
Stokholm'da görüldüğü gibi.

A---Cenevre zirvesinde, tarafların nükleer bir savaşın olmaması konusunda,askersel üstünlük peşinde koşmak gerektiğini konusunda fikir birliğine vardıklarını hatırlatan SBKP ^{HE} Genel Sekreteri,tüm ülkelerin hem Sovyetler Birliği'nden,hem de ABD'den politik iyi niyet beklediğini belirterek,silahlanma yarışındaki tırmanmayı, ^{ne} bu korkunç gidişi durdurmak gerektiğini belirtti. Yeni zirve önerisinin bu endişeden ve sorumluluktan kaynaklandığını söyledi.

B--- Sovyetler,Reykyavik zirvesine eli boş gelmedi. Gorbaçov yoldaş,bunu vurguladıktan sonra, Reykyavik zirvesine hangi önerilerle geldiklerini ve görüşmelerde bu önerilerin nasıl bir seyir içinde ^{hangi noktalara} ~~varış~~ götürdüğünü aktarmaya başladı.

A--- Birinci öneri paketinde,stratejik silahlarda,stratejik saldırı silahlarında tarafların ^{10 yıl içinde} yüzde 50, ya da daha fazla yüzdeli bir indirim e gitmeleri ,2000 yılına kadar da bu saldırı silahlarının kaldırılması bulunuyordu.Gorbaçov yoldaş,Sovyetler için orta menzilli roketlerin de stratejik silah sayıldığını,çünkü bunların Sovyet topraklarına vurabilecek silahlar olduğunu,ancak bir yakınlaşma olsun, ileri bir adım atılsın diye,bunları kapsam dışında bıraktıklarını vurguladıktan sonra,şöyle dedi:

B--ABD,bunu kabul etti.

A-- Daha sonra, Gorbaçov yoldaş, ikinci öneri paketine, orta menzilli roketlerle ilgili öneri paketine geçti. ABD'ye, "bizim getirdiğimiz tüm önerileri bir kenara bırakalım, sizin Avrupa'daki tüm Sovyet ve Amerikan orta menzilli roketlerini kaldıralım önerisi ^{ni' de alalım "gözetim"} / getirdiklerini açıkladı. Bu, bizim için bir ödündür, çünkü bildiğiniz gibi, Fransa'nın ve İngiltere'nin de güçlü bir nükleer potansiyeli vardır, ^{NATO'ya ait olan} ~~bu~~ bu potansiyel sürekli geliştiriliyor, dedi.

B--- ABD'nin burada bir sürü itirazlar ileri sürdüğünü belirten Gorbaçov yoldaş, Varşova Antlaşması Örgütünün sahip olduğu bin kilometre menzil altındaki taktik nükleer silahların dondurulması, bu konuda görüşmeler yapılması, Asya'daki orta menzilli roketlerin karşılıklı olarak sayısının 100 ile sınırlandırılmasını konularında tartışmalar olduğunu, ancak sonunda bir görüş birliğine varıldığını açıkladı.

A-- Reykyavik'deki basın toplantısının bundan sonraki bölümünde SBKP MK Genel Sekreteri, kontrolle ilgili öneri paketi üzerindeki durumu açıklamaya geçti.

B--- Nükleer silahlarda indirim yapılırken, kontrol çok önemlidir. Sovyetler Birliği, her türlü kontrolden yanadır. Her iki tarafın da elinde, ötekinin ~~üstünlük~~ herhangi bir biçimde üstünlük sağlama sağlamaması için sağlam garantiler olmalıdır. Bu nedenle, varolan frenlerin korunması, daha da güçlendirilmesi gerekir.

Bu, ^{sağlıklı} ~~anti~~-balistik roket anlaşması için ~~en~~ geçerlidir. Bu frenlere, uzay silahlarının geliştirilmesi ve denemesi de dahildir. Sovyetler Birliği, Reagan'ın ~~"Kırdırmak Savaşı"~~ Stratejik Savunma Girişimi'ne olan tutumu ^{nu} ~~bu~~ ^{bedeli} için, bu projeyle ilgili araştırma çalışmalarının yapılmasını ve laboratuvarlarda denenmesini kabul etti. Oysa Amerikan hükümeti, yıldız savaşları projesi denemelerine yalnızca laborat^{uar} ~~uar~~larda değil, uzayda da ~~denemeye~~ devam etmek konumundan ayrılmadı.

A--- Durumu, böyle özetleyen ~~Gorbaçov~~ Gorbaçov yoldaş, şunu vurguladı:

B-- Bunu kabul etmek için,deli olmak gerekir.

A--Basın toplantısında,Sovyet lideri,ABD'nin ~~xxx~~ stratejik savunma girişimi aracılığıyla askersel üstünlük sağlamak konumundan ayrılmadığı için son derece iki önemli konuda,iki tarafın şimdiye kadar olmadığı kadar birbirine ~~yakınlaştıkları~~ ~~halede~~, ~~yakınlaştıkları~~ yakınlaşmalarına rağmen,bir anlaşma ~~ixx~~ imzalanamadığını vurguladı.

B--- Başkan Reagan'a,stratejik savunma girişimi planlarına bu kadar bağlanmakla tarihsel bir ~~fırsat~~ kaçırıldığını söyledim, diyen Mihail Gorbaçov,şunu vurguladı: Amerikan askersel-sanayi kompleksinin çıkarları başkanın gerekli kararları ~~almada~~ almasını engellemiştir.Reykyavik zirvesi,anlaşmaya son derece yakınlaşıldığı bir anda sonuçsuz kalmıştır. Dramatik durum,budur.

A-- Bundan sonra Vaşington ^{ina} ~~ina~~ da yapılması öngörülen zirve için önerilere geçen Sovyet lideri,basın toplantısında, bu önerileri şu noktalarda topladı: Vaşinton zirvesinden sonuç çıkmalı.3. kez biraraya gelecek olan dünyanın iki büyük ülkesinin liderinin bir anlaşmaya varamaması,hayal kırıklığı yaratır.

B--- Peki,bundan sonra ne yapmak gerek? SBKP MK Genel Sekreteri, daha sonra bu soruyu yanıtlamaya geçti.Bunu açıklarken,yaz aylarında eski ABD Başkanı Nikson ile bir görüşme yaptığını, bu görüşmede,eski ABD başkanının kendisine,askersel üstünlük hayaleti peşinde koştuklarını,şimdi bu nükleer yığınaktan nasıl kurtulacağız diye düşünmeye başladığını söylediğini aktardı.Şöyle dedi:

A--- Şimdi,orta ^{ya} ~~ya~~ çıkan durum üzerinde ~~düşünmek~~ ~~olduğu~~ bizi ayıran ~~ixx~~ noktaları aşmak için düşünmek gerekir.Belki başkan şimdi kongreyle,politikacılarla danışmalar yapacaktır.Sovyet tarafı, getirdiği önerileri geri çekmeyecektir.

B--- Bu arada Gorbaçov yoldaş,nükleer denemelerin durdurulması

için bir anlaşmanın hazırlanması konusundaki öneriyi tekrarladı, Amerikan tarafının bu konuda getireceği yaklaşımları görüşmeye hazır olduklarını belirtti.

A-- Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri, bir kez daha savaş-barış ve nükleer silahlar konusunda düşünülmesi gerektiğini vurgulayarak sürdürdüğü basın toplantısındaki konuşmasında daha sonra şunları belirtti:

B--- ^{Zaman,} ~~Savranmak~~ zamanıdır. Biz ~~huxsa~~ barış ~~huxsa~~, silahlanma yarışına ^{inik} ~~durulması~~ ^{durulması}, tüm nükleer silahların yasaklanması ^{doğrultu} ~~doğrultu~~ ^{muht} ~~muht ayrılmayacağız ve bu savaşında ^{da} yalnız olmayacağız.~~

A-- Askersel alandaki konulardaki görüşmelerin 10 saat 20 dakika sürdüğünü, bu alanda önemli bir yaklaşıma sağlandığını, insancıl alandaki sorunları ele alan komisyonun ilginç sonuçlara vardığını, ancak tüm ~~huxsa~~ bunların ana belge ortaya çıkamadığı için havada kaldığını belirten Gorbaçov yoldaş, daha sonra gazetecilerin sorularını yanıtlamaya başladı.

Yeni görüşmeler olacak mı, yolundaki soruya, ^{Sovyet lideri,} ~~iyimserim~~, yanıtını verdi. ABD'de ve Sovyetler Birliği'nde gerçekçi konumlarda düşünüldüğü zaman, hiçbir şey yitirilmiş değildir, dedi. Ancak, Amerikan tarafı, konumlarını net ortaya koymalıdır. Stratejik Savunma girişimi asla kabul edilemez bir şeydir. Üstelik, gerçekleştirilemez bir şeydir, ~~en~~ en kötüsü kaçınılmaz olarak yeni bir silahlanma turuna götürecektir, dedi.

¹¹
B-- Danimarka ~~televizyonunun~~ gazetecisinin sorusuna yanıt olarak, Sovyetler Birliği'nin ABD ile ilişkilerini kopartmayacağı yanıtını veren Gorbaçov, Reykyavik'de olanlar, çıkmaz sokaktan kurtulmak için ~~ki~~ çok güçlü bir ivme olmalıdır, dedi.

A--- Şimdi dünya daha mı güvenli oldu? Bu soruyu yanıtlarken Sovyet lideri, zirvenin sonuçsuz kalmasından üzüntü duyduklarını, ama yine de zirveyi sonuçsuz diye nitелеmenin mümkün olmadığını,

(çünkü)

(karmaşık ve zor sorunlarda diyalog açısından bir basamak daha ileriye gidildiğini belirtti. Bu nedenle paniğe kapılmamak gerekir, ancak dünya ~~bilmediği~~ herşeyi bilmeli ki, kendisini bir gözlemci olarak hissetmesin, zaman tüm güçlerin aktif davranması gereken bir zamandır, dedi.

B-- Amerikan Ey Bi Si televizyonunun "Sovyetler niçin Stratejik Savunma Girişimini de kabul etmiyor? yollu sorusu üzerine, ~~yollu sorusuna~~, bu soruda eleştirisi var, ~~daya~~ daha ayrıntılı yanıtlamak gerekir, diyen Mihail Gorbaçov, şu görüşleri ortaya koydu: Amerika, SALT anlaşmasını, anti balistik roketler üzerine ,yani roketsavar sistemler üzerine anlaşmayı çığnıyor. Sovyetler ise, bu anlaşmalara bağlı kalınmasını istiyor. Sovyetler, bu nedenle uzay silahlarının denenmesine karşıdır. Eğer biz bunu da kabul edersek, dünyada hiç kimse bu tutumumuzu anlayamaz. Amerika, Gorbaçov'un da katılımıyla anlaşmaları ~~çığnen~~ çığneyemez.

A-- ~~Pravda~~ Avustralya'la bir gazetecinin, basın toplantısında şöyle bir soru sordu: "Açıklamalarınızda, Reagan'ın Amerikan askersel sanayi kompleksinin etkisi altında olduğunu söylediniz. Yeni Amerikan başkanı da aynı etki altında olmayacak mı?"

B-- Bu soruya Gorbaçov yoldaş şu yanıtı verdi: Amerikan askersel sanayi kompleksi küçümsenmemeli. Ama son sözü, dünya üzerinde her zaman halklar söylüyor.

A-- Pravda muhabiri, "Amerikan tarafı, niçin zirvenin sonuçsuz kalmasını istedi?" diye sordu. Bu soruya yanıt verirken, Gorbaçov yoldaş, Amerika'nın konumları üzerinde düşünmesi gerektiğini belirtti. Su görüşleri ortaya koydu: Reagan'a, Sovyetler Birliği'nin stratejik savunma girişimin- den korkmadığını, Sovyetlerin buna asimetrik biryanıtı olduğunu, üstelik de bunun çok ucuza malolacağını, oysa Stratejik savunma girişiminin Amerikayı ekonomik bakımdan bitirdiğini söyledim, dedi. Ama stratejik savunma girişimi, politik bakımdan karşılıklı kuşku- ları artıracaktır, o andan itibaren silahlarda azaltmalara

gitmek olanaksızlaşacaktır. Askersel bakımdan ise, sonuçları öngörülemeyecek kadar korkunç bir yeni silahlanma turu başlayacaktır. Bir yandan nükleer silahların indiriminde anlaşıyorsunuz, öte yandan en yeni sistemli silahları deniyorsunuz. Normal bir mantık, bunu kabul edemez.

B-- Bir başka gazeteci, Beyaz Saray sürekli "Sovyet roketleri bizi tehdit ediyor", diyor. Sovyetler, bu zirvede roketlerini imha etmeyi kabul ettikleri halde, Amerika niçin bunu sağlayacak adımı atmadı? sorusunu yöneltti.

A-- Bu soruyu yanıtlarken, Gorbaçov yoldaş, bizim de endişelerimiz var, dedi. Ama yine de Sovyetlerin Reykyavik zirvesinde kendi açısından büyük ödünler vermeye hazır olduğunu kanıtladığını, özellikle de Persing-2 ve Kruyz'lar konusunda konusunun stratejik silahlar bölümünde ele alınmamasının Sovyetlerin iyi niyetini ^{açıkça} (ortaya koyduğunu belirtti. Ama, Amerikalılar, yine de kabul etmediler. Çünkü onlar, uzaya hakim olan dünyaya hakim olur görüşünden hareket ediyorlar. Bu, ^{hegemonyacı} ~~imperialist~~ amaçlarıdır. Günümüz gerçeğiyle uymuyor, bu amaçlar! Her ülkenin kendi ideolojisini, kendi değerlerini ^{hegemonya} kendisinin seçmesi hakkına dokunulamaz. Buna dokunulduğu zaman, kaos ortaya çıkar. Sovyetler Birliği buna hiçbir zaman izin veremez, dedi.

B-- Amerikan En Bi Si televizyonunun "bu basın toplantısında tüm dünyaya çağrı yaptınız Reagan'a baskı yapması için. Olur mu bu?" şeklindeki sorusunu yanıtlarken ise şu görüşleri dile getirdi: Amerika'da lobicilik etkindir. Ama barış için adım atmak gerektiğinde lobicilik işlemez. Burada, halkların sağduyusuna dayanmak gerek. Politik hareketlerin, politikacıların, devletlerin aktif tutumunu gerekiyor.

A-- D.D., SBKP MK Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov yoldaşın Reykyavik de yapılan Sovyet-Amerikan zirvesinden sonra düzenlediği basın toplantısının geniş bir özetini dinlediniz.